

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIAȚA I. C. BRĂȚIANU 4. — TELEFON 2-52

Társadalomtudomány és politika

A szociológia nem játékszer és nem partédek szerint irányítható politizációs lehetőség, hanem komoly tudomány, mely az emberek társas együttélésével foglalkozik, a társadalmi fejlődés törvényeit kutatja és a társadalmi összefüggéseket és a társadalmi tevékenységek kölcsönhatásait rendszerbe foglalva tárgyalja. Legalább is ez a hivatása és határától eltérések mutatkoznak vagy kisiklások történnek, úgy ennek nem a társadalomtudomány az oka, hanem azok, akik a társadalmi összefüggésekkel és a törvényszerűségeivel való foglalkozás és így aztán nem csoda, ha minden korban akadtak, akik naiv önteltségükben reámerészkedtek erre a sikamlós tatra, ahol csak elbukás lehetett sorsuk. Ha ezek egy kicsit forgatnák a szociológia történetének a lapjait — mert az is an má — és lapozgatnának egy Comte, aki tulajdonképpen megalapítója volt a társadalomtudomány modern művelésének — egy Hegel, Montesquieu, Comte, Spencer, vagy akár Somló, Balogh, az ilyen irányú műveiben, valószínűleg százszor is meggondolnák, mielőtt társadalomtudományi felfedezéseikkel a nyilvánosság elé lépnének.

Létezik ugyanis nálunk egy Institutul Social Banat-Crisana, aminek magyar neve Bánság-Körösvidéki Társadalomtudományi Társaság. Ez a társaság magáról gyűjtötte a román intellektuelek egy csoportját, amely a társadalomtudomány művelését tűzte ki céljául. Lapjuk van, amelyben sokszor igen értékes cikkek jelennek meg. A társaság hivatalos kiadványának tavalyi második félévi száma most jelent meg és abba többek között egy Topliceanu Trajan nevű szerző is írt cikket. A románok és a nemzetkisebbségek Temestorontál megyében való viszonyait tárgyalja. A cikk társadalomtudományi szempontból nyert publicitást és így természetesen azzal a reklámmal kezdődik, amelyet egy ilyen kérdés, — "Hogyan lehet a társadalomtudományt a társadalomtudomány közeibe tartozni annak a kutatása is, hogy egyes társadalmi csoportok tevékenysége az állandó kölcsönhatás folytán milyen eredményeket ér el. Annál inkább érdekel a téma, mert a társadalmi elkülönülést a gazdasági, sőt topográfiai viszonyok is inkább determinálják, mint a társadalmi és így nemzetiségi különbségek, lévén ez utóbbiak nem természetes, hanem mesterséges adottságok és inkább a politika, mint a társadalomtudomány körébe vágók. Mélysegesen családunk adataival átlépi a szociológia és politika között megvont ezt a szigorú határt és további fejezeteiben végleg eltéved a

politika utvesztőiben.

A háborúelőtti Oroszországról és a volt osztrák és magyar monarchiáról ír a bevezetésben és megállapítja, hogy „az orosz imperium összeomlásával a falánk és visszaélő cárizmus nyerte el büntetését, ami pedig az osztrák-magyar uralom szétszakadását illeti, ezzel a népek ellen elkövetett igazságtalanságokat bosszulták meg és ez volt talán a legigazságosabb ítélet az európai népek történetében”. Ilyen praemissák után már nem csodálkozunk további „társadalomtudományi” fejtegetéseiben. Ezek évszázados elnyomatásról szólnak, arról, hogy Verbóczy törvénykönyve is tulajdonképpen csak a román tömegek elnyomatását célozta, a magyarok meghamisították a tényeket, hogy a román népet természetes jogaitól megfoszták és általában a magyar nemzetet a történelem egész folyamán a legvadabb sovinizmus vezérelte a más népekkel való érintkezésben. Miután két oldalon keresztül ilyen hangnemben írja „társadalomtudományi” megfigyeléseit, megállapítja, nem az a célja, hogy most perbe szálljon a magyarok magatartásával a románokkal szemben a történelem folyamán, mert hiszen „ezeket a kegyetlen tapasztalatokat valamennyien magunk szereztük”. Ezután statisztikai adatokat közöl, hogy Temestorontál megyében hány orvos van, hány állatorvos, hány gyógyszerész, jegyző és ügyvéd és ezek közül mennyi a román és mennyi a kisebbségi. Az iskolaügyet ve-

szí sorra és különösen a svábokat fekteti a deresre túlzott pretenciók miatt. Panaszkodik, hogy míg egyes román iskolákban egy-egy tanítóra száz tanuló is esik, addig a kisebbségi tanítók sokszor csak 30—40 gyermeket tanítanak. Ennek — szerinte — az volna az ellenszere, hogy ahol például száznolcvan román tanuló van három román tanító vezetése alatt és csak huszonöt egy német tanító iskolájában, ott négy román osztályt kellene létesíteni négy román tanítóval és egy-egy osztályba hat-hat sváb gyermeket beosztani.

Nem kiméli a szerbket sem, akiknek itteni helyzetét összehasonlítja a jugoszláviai románok helyzetével és a következő konkluzióra jut. „Forduljunk talán a Népszövetséghez — bohócok módjára, mint a magyarok — vagy a nemzetközi brigantik csúrhéjéhez és a különböző országokban élő kisebbségek politikai cenzoraihoz? Nem, mi várjuk az idők beteljesedését, amikor ez másként lesz.” Azután felhőrobban, hogy a kisebbségi gyermekek egymással még mindig anyanyelvükön beszélnek, magyar meséket hallgatnak és „ezzel a gyermek lelkét a legsovínisztább tanítással telítik meg mindennel szemben, ami román”, majd a Curentul véleményét idézi a magyarokról és ez a következő: „Amikor Isten a magyarokat teremtette, megteremtette egyben a tulzást, hacsak nem a hazugságot...” Ezen szintén „társadalomtudományi” megállapítás után kifogásolja,

A temető éjfél csendjében vették át a banditák a váltságdíjat

A flemingtoni esküdtbíró tegnap folytatta a Haupmann és Bruno Richard asztalosnak, a Lindbergh-gyermek elrablójának bűnperét. Condone tanárt hallgatták ki, aki közvetítő volt Lindbergh ezredes meg a gyermekrablók között és aki a rablóknak az ötvenezer dollár váltságdíjat átadta. Elmondotta, hogy apróhirdetést tett közre a rablók számára, akik erre levélben közölték vele, hogy hol adhatja át nekik a pénzt. Erre elutazott Lindbergh villájába, ott átvette az ötvenezer dollárt.

A tárgyalási elnök az iratok közül kihuz egy levelet, azt felmutatja és megkérdezi Condone tanárt, hogy a levelet felismeri-e?

A tanár kijelenti, hogy ez ugyanaz a levél, amelyet neki a rablók írtak.

Condone tanár azután elmondja, hogy másik éjszaka a bronxi temetőben átadta az ötvenezer dollárt a rablók egyikének, aki magát Johnnak nevezte.

— Ki volt az a John? — kérdezi az elnök?

— Hauptmann Bruno Richard volt —

feleli a tanár.

Hauptmann ellenséges pillantást vet a tanárra, aki azonban nyugodtan néz vissza.

A tanár elmondja, hogy Hauptmann a temetőben igen félt. Meg is kérdezte tőle, hogy mitől fél?

— Könnyű magának, — válaszolta akkor Hauptmann — ha engem elesítenek, akkor rám husz esztendő, vagy pedig a tűz vár.

Ezzel a megjegyzéssel Hauptmann a villamosszékre célzott. Majd megkérdezte, hogy ha a bély esetleg meghalt, őt a villamosszékbe ültetik-e?

— Ha nem te ölted meg, akkor nem — válaszolt a tanár.

A tanár akkor arra biztatta Hauptmann, hogy hozza vissza a gyermeket. Hauptmann kijelentette, hogy ezt nem tudja biztosra ígérni, ellenben a ruháját átadhatja. Condone tanárnak még feltilt a rabló németes kiejtése és megkérdezte tőle, hogy német nemzetiségű-e? A rabló azt válaszolta, hogy nem német, hanem skandináv.

hogy a Bánság emporiumában még mindig nagyon sok a kisebbségi és magántisztviselő, iparos és munkás is. Arra nem felel, hogyha se munkás, se tisztviselő, se iparos, se orvos, se patikus, se ügyvéd ne legyen, hol helyezkedjék el?

Ismerteti a régi Magyarország nemzetiségi adatait — beleszámítva Horvátországot is a nemzetkisebbségek közé, ami lényeges eltolódást okoz az arányban — és felveti a kérdést, ha ott egy számbeli kisebbség elnyomhatta a nemzetkisebbségek számbeli többségét, összehasonlítható-e a romániai helyzet a régi magyarországi szituációval? Kérdés formájában nyomban megadja a feleletet, hogy „vajjon a román elemnek számbeli fölényéből nem fakadhat-e olyan jog, amelynek révén ez az elem szerencsésebb helyzetbe hozandó a vele együtt lakó többi nemzettel szemben?... A románok nem szenvedtek-e eleget az elnyomatás hosszú ideje alatt? Ezeknek a szenvedéseknek a nevében nem követelhetünk-e — nem rovásképpen, de jogosan — a románság számára előjogokat?” Ezekre a kérdésekre már nem egyszer megadtuk a választ, amikor kifejtettük, hogy a nemzetkisebbségi jogok forrása nem a számszerűség, hanem a nemzetkisebbségek léte maga. Egy embernek, vagy ezernek vagy százezernek épügy megvan — többek között — az anyanyelvhez való joga, mint akár két milliónak vagy öt milliónak. Ir még a zsidókról, akik közül szinte a magyar revizionista irredentának legmeggyőződésebb alakjai kerülnek ki, a telepítésekről, a kisebbségi sajtó csapásáról, de mindig hiába kérdezzük, hogy mi köze mindennek a társadalomtudományhoz?

Cikkünknek nem a vitakozás és nem is cáfolás a célja. Szomorúan megállapítjuk csupán, hogy mivé lesz a szociológia, ha összekeveredik a politikával. Szomorúan azért, mert kérdezzük, hogy társadalomtudományi folyóiratban, amely komoly tudományos értékelést arrogál a maga számára, a régi sérelmek felhánytorgatása, a régi bűnök megtorlásának követelése a mai kisebbségi sorsban élő nemzedékkel szemben, olyan atmoszférát teremt-e, amely a megértést szolgálja? Amikor a magunk részéről nap-nap után ennek a megértésnek az érdekében az ólomkatonák ezreit küldjük harcba és az ellenséges mindössze annyi, hogy a cikkíró kérdezi, miért is irunk, akkor mit gondoljunk? Szerencsére abban az emelkedett légkörben mozog egész gondolatvilágunk, hogy mi nem általánosítunk. Topliceanu cikkét sem azonosítjuk az egész román közvéleménnyel. És legkevésbé azzal, amely meg tudja különböztetni a szociológiát a politikától. Különösen attól a politikától, amely vakvágányra tévedve keresi a célt. Egyet azért tisztellel megkérdezzük a lap szerkesztőbizottságától, amelynek élén olyan képzett szociológus áll, mint Grosoreanu Kornél dr.: hol találja a társadalomtudományi vonatkozásokat A románok és nemzetkisebbségek Temestorontál megyében című cikkben? (v)

A magyar vizsgálat eredményét pénteken terjesztik a Népszövetség elé

Budapesti jelentés szerint Kánya Kálmán magyar külügyminiszter tegnap Genfben utazott, ahol Eckhardt Tibor főmegbízottal együtt fogják a Népszövetség előtt Magyarországot képviselni. Ugyancsak együttesen adják át a magyar kormány a marseillei üggyel kapcsolatosan folytatott vizsgálatáról szóló jegyzőkönyvét is. A magyar kormány számára a népszövetségi határozat nem szabott meg időt a vizsgálat befejezésére, azonban a magyar kormány sültv helyezte arra, hogy ez az ügy sürgősen befejezésre kerüljön. A magyar kormány a vizsgálatot lefolytatta és az erről szóló jegyzőkönyvet már is a Népszövetség elé terjesztik. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az újságírók előtt kijelentette, hogy Kánya Kálmán és Eckhardt Tibor valószínűleg pénteken terjesztik a Népszövetség elé a magyar kormány által lefolytatott vizsgálat jegyzőkönyvét. Amíg ez meg nem történik, addig a vizsgálat eredményéről nem nyilatkozhatik.

Üiabb rablás történt egy budapesti postahivatalban

Budapestben a Váci-uti postahivatalban vakmerő rablás történt. Este néhány perccel hat óra előtt, amikor a hivatalos óra vége közeledett, már csak egy szegényes öltözötű férfi tartózkodott a közönség részére fenntartott helyen. Az illető az irópuh előtt állott és úgy tett, mintha valamit írna. Nagy Imréné pénztárosnő összeszámolta a napi bevételt, amely körülbelül négyezer pengőt tett ki. Az ismeretlen férfi hirtelen a pénztárosnő ablakához ugrott, felkapott egy tintatartót és azt teljes erejéből a pénztárosnő arcába vágta. Azután felkapta a pénzt és kiharagta a postahivatalból. A következő pillanában utána futottak a postatisztviselők is, fellármázták az egész utat. Most már több szaladtak a menekülő rabló után, akit egy fiatal ember már majdnem megfogott. A rabló ekkor kést rántott és azzal fenyegette meg üldözőjét, aki erre megállt. A rabló akkor már a Váci-ut külső részén menekült és egy üzemen kívül levő gyár telkére jutott. A telken sok bokor van és a rablónak sikerült ezek között eltűnnie. Nemsokára megjelentek a helyszínen a rendőrség emberei és végigkutaták az egész terepet. Az egyik bokor alján alvó férfit találtak, akit felkeltettek. Ez a rablótámadásról nem akart semmit tudni, azonban amikor felkelt, a rendőrök egy kis csomagra lettek figyelmesek. A csomag egy csomó összegyűrt bankjegyből állt. Az ismeretlen férfit erre bevitették a főkapitányságra, ahol beismerte, hogy a postahivatali rablást ő követte el. A neve Sepeteanu József, románként esztendősi cipész, aki hét év előtt Erdélyből költözött Budapestre. Elmondotta, hogy a rablást előre megfontolt terv szerint hajtott végre és arra nagy nyomora készítette.

A rendőrség a rablót elvitte a Váci-uti postahivatalba, ahol szembesítette Nagy Imréné pénztárosnővel. Nagy Imréné Sepeteanunban felismerte támadóját, aki megismételte beismerő vallomását és megmutatta, hogyan követte el a rablótámadást.

A „Temesvári Magyar Dalárda” vezetősége ezúton kéri mindazokat, akik a 30 éves jubileum alkalmából kibocsátott zászlószegeket megváltották, de a zászlószegeket még nem juttatták el a dalárdához erre a célra készült lírába való elhelyezés végett, hogy a zászlószegeket legkésőbb a hó 15-ig a Magyar Házban, a Magyar Párt irodájában leadni szíveskedjenek.

Bocu szembe kerül Vaidával az aradi képviseléválasztáson és késhegyre megy a harc

Aradon a jövő hónapban izgalmas képviseléválasztásra van kilátás. Marcus liberális párti képviselőt, aki az aradi liberális párt szervezetének elnöke is, a Nemzeti Bankhoz magasarangu állásba nevezte ki és ezért mandátumáról lemondott. Aradi, lipovai (lippai) és más községek választóinak küldöttsége is felkereste Bocu Szevér volt minisztert, akit arra kért, hogy a megüresedett mandátumra a jelöltséget vállalja el. Bocu Szevér kijelentette, hogy végleges választ abban a kérdésben csak politikai barátaival való tanácskozás után ad.

A nemzeti parasztpártnak Maniu-csoportja most Bocu Szevér elnöke alatt összeült és foglalkozott az ügygel. A párt

ezen szervezete egyhangulag Bocu jelöltsége mellett foglalt állást és egyben elhatározta azt is, hogy a csoport közül többen átmennek majd Aradra és Bocu megválasztása érdekében propagandát fejtenek ki.

Hogy a liberális párt jelöltje kicsoda lesz, arra vonatkozólag még nem történt döntés. Pikantériája azonban a választásnak az lesz, hogy az aradi kerületben Vaida Sándor volt miniszterelnök, a nemzeti parasztpárt erdélyi elnöke hirtelen szintén fellép. Bizonyosra vehető, hogy Bocu és Vaida között nagy erőmérkőzésre kerül a sor. A két tábor élthalál-harca várható. A választás február közepén lesz.

Betörést terveznek Ausztria területére a Bajországi táborozó osztrák legionáriusok

Bécsi jelentés szerint Linz városán keresztül ötven katonai teherautó robbant katonákkal megrakva a felsőausztriai határ felé. A katonák célja az osztrák határ megvédése. Az osztrák kormánynak ugyanis bizalmasan tudomására jutott, hogy a Bajországi táborozó osztrák legionáriusok a Saarvidéki népszavazás napján betörést terveznek Ausztria területére. Az osztrák hatóságok különben egy felsőausztriai

városban, amelynek nevét még titkolják, titkos nemzeti szocialista nyomdát lepleztek le. A helyiségben nemcsak rengeteg propagandaeszközt találtak, hanem számos okiratot is, amely a megüresült júliusi puccsra vonatkozik. Egyik községben a rendőrség nagy nemzeti szocialista fegyverraktárt talált. A titkos raktárban igen nagy mennyiségű lösz és gázalarc is volt. Számos letartóztatás történt.

Megvalósul a villamos vasút körforgalma amely meggyorsítja majd a közlekedést

Annak idején, amikor az erzsébetvárosi Piata Lahovary (Telekház-tér) és a gyárvárosi Piata Traian (Kossuth-tér) között közlekedő hatos számú villamos vonalat megépítették, a közönség azt hitte, hogy városunkban ezzel megnyílik az első körforgalmi villamos közlekedés. Ez nem következett be, jöllehet a bázisai vágány azóta eltűnt. Most új mozgalom indult meg és több ezer polgár aláírásával beadvány készült a városhoz, amelyet népes küldöttség tegnap déln nyújtott át Coman Ágoston főpolgármesternek. Savi Péter szenátor kifejtette, hogy a körforgalom megvalósítása meggyorsítaná a közlekedést a város területén. Jelenleg azok, akik a hatos villamossal utaznak, egyszer-kétszer is kénytelenek átszállani és ezzel mindig sok időt veszítenek. A körforgalmi közlekedés természetesen két egymással ellentétes irányban haladna.

Coman főpolgármester válaszában közölte, hogy a város vezetősége már foglalkozik ezzel a tervvel, amelynek megvalósítását szükségesnek tartja. A városi villamos vasút igazgatósága már utasítást kapott, hogy a körforgalmi villamos közlekedés tervét dolgozza ki és azt minél előbb a város ideiglenes bizottsága elé terjessze.

Értesülésünk szerint a terv megvalósításának nincsen különösebb akadálya. Lehetséges, hogy a körforgalom már néhány hét múlva, de legkésőbb a tavasszigi megvalósul. A harmas számú villamos ezután valószínűleg csak a Vadászterd és a gyárvárosi Piata Traian között közlekedik, az erzsébetvárosi Strada Coroana de Otelben (Korona-utcában) pedig előreláthatólag egyetlen kocsit bonyolítja le majd a forgalmat, amely ide-oda fog járni.

Tari, az első magyar gangszter

Igen, ez volt a pesti bankrablás főmerénylőjének legfőbb vágya, dédelgetett ambíciója, hogy ő legyen Magyarország első számú közellensége, mint ahogy ezt a disztó jelzőt az amerikai Tommy alkalmazták. El is érte a célját és most ő a legboldogabb ember, pedig ott lebeg már a halál árnyéka a feje fölött. De mit bánja ezt Tari, akiről igazán el lehet mondani, hogy megőrizte pártatlan obiektivitását tette következményeit illetőleg. Bizony, nem sóhajtozik, nem tördeli a kezét, nem hivatkozik enyhítő körülményekre, sőt ellenkezőleg. Olyan szigorúan preudikál, mintha nem is a saját édes életéről volna szó, mintha nem is volna érdekelt, mintha ő maga volna Török.

— Édesanyám, itt nincs mit tenni, — szölt mosolyogva, zokogó anyához, — ez a dolog el van intézve, engem biztos felkötnek, jó lesz, ha megváltoztatják a nevüket...

Szinte hősnek nevezhetnénk, ha nem ilyen gyalázatos tetthez fűződne ennek a bátor lelki megnyilvánulásnak a körülményei. Még a derűjét sem veszti el az akasztófa lépcsőjén.

— Honnan vannak a fegyverek? — kérde csodálkozva a rendőrfelügyelő, mikor előhozzák a legmodernebb rendszerű pisztolyok egész kis arzenálját.

— A Mikulás hozta, — feleli Tari nevetve. Sokrates sem készülhetett nyugodtabban a halálra, mint ez a gangster komplexumos pathológiás illuminált, aki olyan boldogan ül börtönében, mint valami egészen különleges megdicsőülés előszobájában.

— Nagyobb leszek, mint Rózsa Sándor, egész Európában beszélni fognak rólam, filmek, regények hőse leszek, — mondja ez a színjózan tébolyult, aki valóban a detektívregények áldozata és Dillingernek, amint hős konturokban rezdül meg beteg képzelete előtt az amerikai alvilág. Dillinger barátnőjének képét hordja még most is a szive fölött, mint számára legmagasabb női ideált. akinek nemcsak a külseje szép, hanem eszményi életárs a munkában is, a falazásban, az orgazdaságban, ha kell, a gyilkosságban is. És hogy lett mégis Tari az első magyar gangster? Joggal lehetjük, hogy majdnem kizárólag a bűnügyi regények nyomán.

Nagyon sok szer van aranyér ellen

A helyes megválasztás igen nehéz, holott a eredmény szempontjából ez a legfontosabb. Az orvosok különösen jónak tartják „Goedecke”-féle

ANUSOL ARANYÉRKUPOKAT,

amelyek nemcsak gyorsan enyhítik a fájdalmakat, hanem a betegséget és annak okait megszüntetik. Az Anusol nem tartalmaz ártalmas anyagokat, alkalmazása kényelmes, nem költséges és nem zavarja foglalkozást. Kapható gyógyszerárakban.

Ezeknek a veszedelmes írásknak a nyomán amelyek éppen a szubintelligens emberek mérgezik meg a legkönnyebben, ahogy itélés nélkül agyuk elé odavetül a talmi hősiesség az álmontika, a bravuros siker, a pillanati meggazdagodás, a dologtalan jólét ezen nyi ostobán összekalapált délibáb kép Ezer és ezer, más sorsra érdemes ember riül el az egyenesen büntetett csábító és nemelő bűnügyi regények tengerében. Tari Wallace regényeit fálta. És a bankrablás pontosan Wallace egy regényfejezetének mintájára történt. Hogy Tari bátor ember erős céltudatosság lakik benne, azt még bűnben, még az akasztófa közelségében megmutatja. Joggal kérdezhetjük, vajon lehetett volna belőle, ha nem bűnügyi regényeken épül, hanem olyanokon, amelyek társadalmi közmunkára és a becslésre válnak? Igen könnyen lehetséges, hogy akkor Tari az ő nem közönséges belső tartárévén nem I. számú közellenség, hanem egyik legelső számú hasznos tevékeny tag lehetett volna a társadalomnak. Ebben esetben és sok másban is, Wallacet és egész ugynevezett bűnügyi irodalmat lehetne ültetni bátran a vádlottak padjára — mint felbujtót. (Flaneur)

Arasznyi magas hó borítja meg a Vezuv tűzhányó lejtőit

A télies időjárás változatlanul tovább tart, bár városunkban tegnap a hideg valamivel csökkenett. Reggel 7 fok hideg volt, délután négy órakor pedig fagypontra állott a hőmérő. Estefelé nagyobb havazás indult meg. A Bega már napok óta befagyott. Az ország minden részéből szintén havazásokról jelentenek. A fővárosban a havazás egyenlő tart. A hó következtében a vonatforgalom nagy késékek mutatkoznak. Brailában Duna is befagyott. Erdélyben, Olteniában, Munteniában és a Dobrudzsában mindenütt nagy hideg van. Némely helyen a hőmérő 28 fokra szállott a fagypontra alá. A külförről is mindenfelől télies időjárást jelentenek. Athénben hóvihár dúl, Macedónia hó alatt van. Állandóan havazik Lengyelországban, Csehszlovákiában és Magyarországban is. Feltűnik, hogy Olaszországban is nagy hideg van. Velencében a nagy szélvihar miatt a lagunákon tegnap lehetetlen volt a forgalom. Olaszország déli részében is nagy a hideg. Rómában 9 fok a hideg. A Vezuv környékén havazott és a tűzhányó hegy lejtőit több arasznyi magas hó borítja.

A meteorológiai intézet jelenti: Éleki északkeleti és keleti széljárás mellett nagyaton és keleten további havazás várható.

Az angol lap a magyar jegybank új elökeről. A londoni Times című lap pénzüroavata megállapítja, hogy Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank elnökének nagalomba vonulása politikai szempontból meképez jelentős eseményt. Utóda, Imréy Béla, szintén nagy tapasztalatokkal rendelkező bankember és kiválóan alkalmas pénzügyi feladatok megoldására.

Állandóan raktáron:
Lupényi semikoz kocka szénbrikett "tojásbrikett" darabos szén
Megrendelésre azonnal házhoz szállít
Steiner Sándor
tűzelőanyagkereskedése
Bulev. Carol (Hunyadi-ut)
Telefón 10-12

Diadalmasan hazaérkező hadvezér módjára fogadták Laval külügyminisztert Párisban

A világ politikusi és publicistái még mindig élénken foglalkoznak Laval francia külügyminiszter római utjával. Laval, aki kisérétével — mint megírtuk — kedden délelőtt utazott el Rómából, szerdán délelőtt kilenc óra és harmincöt perckor visszaérkezett Párisba.

Lavalt a francia fővárosban mint diadalmasan hazaérkező hadvezért fogadták.

A pályaútvonalon megjelent a kormány valamennyi tagja és számos előkelőség. A pályaútvonal előtt óriási tömeg gyülekezett, amely lelkesedéssel fogadta a hazatért külügyminisztert. A francia kormány tegnap minisztertanácsra gyűlt össze, amelyen Laval részletesen számolt be a Mussolinivel folytatott tárgyalásokról és bemutatta a Rómában aláírt jegyzőkönyveket. A párisi lapok nagy cikkeiben ünneplik Lavalt és megállapítják, hogy a francia-olasz barátságot hosszú időre megszilárdította és hazájának nagy szolgálatot tett.

Laval különben nem sokáig marad Párisban, mert

ma este már Genfben utazik, ahol az érdekelt államokkal folytatja a római tárgyalásokat. Az Oeuvre megjegyzi, hogy Laval a jövő hónapban Berlinbe utazik, hogy ott a német kormánnyal megbeszélje a fegyverkezés és leszerelés kérdéseit, amelyekről Rómában szó volt.

Laval elhatározta, hogy minél előbb újból üti a német-francia kiegyezést. Nem akarja túrni tovább a jelenlegi helyzetet, amely szerint — mint azt Rómában leszögezték — Németország fegyverkezése törvényszerű. Ezt a kérdést véglegesen rendezni akarja. Előbb azonban akar erről tárgyalni és ha ezt megegyezésre jut, akkor Franciaország, Olaszország és Anglia együttesen tárgyal majd Németországgal a leszerelés, illetve a fegyverkezés kérdéséről.

Ha azután Németországgal létrejön a megegyezés, akkor a három nagyhatalom elismeri Németország egyenjogúságát.

Londoni jelentés szerint Henderson bíró Laval tárgyalásainak sikerében és biztossá teszi, hogy a leszerelési konferencia februárban ismét megkezdheti munkáját.

Belgrádból jelentik, hogy Tevfik Rüşdi bey török külügyminiszter Genfben való utazása során tegnap Belgrádba érkezett, ahol egy napig marad. Tevfik Rüşdi bey Jeftics jugoszláv miniszterelnökkel a római megállapodással tanácskozik. Jugoszlávia ugyanis nem akarja, hogy az Ausztria függetlenségét garantáló jegyzőkönyvet Törökország is aláírja.

Budapestről jelentik, hogy a Pester Újság vezércikkben foglalkozik a francia-olasz tárgyalásokkal. A cikk megállapítja, hogy valahányszor Olaszország

diplomáciai tárgyalásokat kezd, vagy pedig megállapodásokat köt, akkor az európai sajtó egy bizonyos része mindig olyan híreket igyekszik terjeszteni, amelyek arról szólnak, hogy Olaszország cserben hagyja Magyarországot. A mostani római tárgyalások alkalmával újból felmerültek ezek a hírek, amelyek azt a célt szolgálják, hogy Olaszország és Magyarország közé éket verjenek.

A magyar közvéleménynek nincsen oka aggodalomra. Az olasz-magyar barátságot sokkal keményebb fából faragták, sem hogy az egykönnyen törést szenvedhetne.

A cenzura megszűnik — közölte az államtitkár a fővárosi lapokkal — és helyébe lép az öncenzúra

Titeanu belügyi államtitkár — mint a Rador a fővárosból jelenti — magához kérte az összes fővárosi lapok szerkesztőit. Az államtitkár közölte a megjelentekkel, hogy a kormány a cenzura formáját megszünteti és a lapoknak módot ad az öncenzurára. A kormánynak ez az intézkedése azt jelenti, hogy — amennyiben a megerősítés megérkezik — az újságok közlésre szánt cikkeiket nem mutatják be többé a cenzurahivatalnak, hanem saját maguknak kell a cenzurát gyakorolniuk vagyis cikkeiket elbírálniuk. A kormány feltételül tüzi ki, hogy a lapok a következő kérdésekről nem írhatnak: 1. A korona elleni támadások. 2. A valuta stabilizációja. 3. A konverzió. 4. Bizonyos esetekben a külpolitikai kérdések. 5. A király, a miniszterelnök, valamint a külügyminiszter utazásai. A többi miniszterek utazásairól a lapok szabadon írhatnak. A politikai pártoknak kiadott közleményeikben, továbbá a politikusoknak a sajtó számára adott nyilatkozataikban szintén figyelemmel kell lenniük ezekre a feltételekre. Más kérdésekről azonban

Budapesti politikai körök sokat foglalkoznak a francia-olasz benemavatózási szerződéssel és megállapítják, hogy az nincsen ellentétben Magyarország érdekeivel. Benne áll az, hogy az aláíró államok ellene vannak a határok erőszakos megváltoztatásának. Magyarország is mindenkor ezen az állásponton állott és céljainak elérésére csakis békés eszközöket akar igénybe venni.

A Párisba visszatérő Laval tegnap Rómából táviratot kapott az olasz front-harcosok elnökétől, Rossitól, aki üdvözlölte Lavalt és annak a reményének ad kifejezést, hogy a két nép között új korszak virrad fel.

szabadon nyilatkozhatnak.

Az öt pontba foglalt feltételeknek nem tartása többszöri figyelmeztetés után az illető lap elközbzását vonhatja maga után. Bizonyos súlyosabb esetekben a lap megjelenését fel is függeszthetik. Kényesebb kérdésekben, amikor a lapok nincsenek tisztában azzal, hogy valamely hírt közölhetnek-e vagy sem a cenzurahivatalhoz fordulhatnak, amely továbbra is megmarad. A lapoknak az a joga is megvan, hogy közvetlenül Titeanu államtitkárhoz fordulhatnak.

Olyan esetekben, amikor a lap valamely politikusnak nyilatkozatát közli, amely a cenzura rendelkezéseivel ellentétben áll, nemcsak az illető lapot, hanem a nyilatkozó politikust is felelőségre vonják.

Az ABC című fővárosi lap szerint a cenzura ezen új formájával a sajtó elégedetlen. Ez nem egyéb — mondja a lap —, mint az egyik cenzurából más cenzurába való jutás és attól lehet tartani, hogy a cenzurának ez az új formája esetleg visszaélésekre is adhat alkalmat.

A Magyar Párt is közbenjár a nyelvvizsgán elbuktatott telefonalkalmazottak érdekében

Jelentettük, hogy a helybeli telefonigazgatóság kisebbségi alkalmazottai közül tizenhárman a román nyelvvizsgán elbuktak. A vizsgának ez a szigorú eredménye azonban nemcsak azokat a telefonalkalmazottakat érinti, akiket most emiatt fegyelmi bíróság elé állítanak, hanem érinti a közönséget is, amely attól tart, hogy a telefonszolgálatban nem lesznek olyan alkalmazottak, akik a kisebbségi nyelveket beszélik és így a kisebbségi telefonelőfizetőket nem szolgálhatják ki. A közönség körében éppen ezért mozgalom indult meg, hogy a nyelvvizsgán megbukott telefonalkalmazottak újabb nyelvvizsgát tehessenek és továbbra is husz-huszonöt év óta betöltött állásukban megmaradhassanak. Ehhez a mozgalomhoz csatlakozik a Ma-

gyar Párt bányászati tagozata, amely a párt országos központját és a magyar parlamenti csoport közbenjárását kérte.

Annak idején megírtuk, hogy a nem román nemzetiségű utkaparókat is román nyelvvizsgára rendelték. Temesmegye utkaparói közül két magyar nemzetiségű nem tudta a nyelvvizsgát sikerrel letenni. Ezekkel most közölték, hogy fegyelmi bíróság elé kell állaniuk. A fegyelmi bíróság Bucurestiben a közlekedésügyi minisztériumban működik és a két utkaparót felszólították, hogy a fővárosba utazzanak és a fegyelmi bíróság előtt megjelenjenek. Az utazást azonban saját költségükön kell megtenniük. Kérdés azonban, tudnak-e annyi pénzt szerezni, hogy a fegyelmi bíróság tárgyalására elutazzanak.

Ez csak 1 jó tanács
de többet ér 100-nál:
"DIANA" SOSBORSZESZ
LEGYEN MINDEN HÁZNAÁL.

A kommunista baba a véreskező diktátorok arcképét hordja

Az orosz szovjet az orosz népet szivacsnap tekinteti és azt teljesen át akarja itatni a kommunista elvekkel. A népbiztosok különösen arra fektetnek sulyt, hogy már a gyermekek a kommunista ideológiában nőjenek föl és ezért elhatározták, hogy a gyermekjátékokat megreformálják. Azt akarják, hogy a gyermekek már kis korukban játsszák közben magukba szívják az új eszméket. A régi gyermekjátékokat mind száműzték. Bizottságot küldtek ki, amelynek nincsen más feladata, mint az orosz gyermekek számára új játékokat kitalálni. Ez a bizottság már ötszáz új játéktípust talált ki, ezek közül azonban eddig csak kétszáznegyven új játéktípust hozott forgalomba. A többi még bírálat alatt van. A gyermekek legfőbb játékszere, a baba, nem hiányzik a mai orosz gyermek játéka közül sem. A fiubabuk Lenin, Stalin, Molotov, Vorosilov és más népbiztosok hű arcmását tüntetik fel. A leánykabuk pedig híres kommunisták — leginkább népbiztosok feleségeinek — arcát ismertetik meg a leánygyermkekkel. Valamennyi új játék a kommunizmus szolgálatában áll, ha másképpen nem, legalább a sarló és kalapács jelvényt tünteti föl.

A hadirokkantak nyugdíjának megállapítása és kifizetése

A hadirokkantak nyugdíjilletményeinek megállapítása és kifizetése körül a hadirokkantak körében még mindig bizonytalanság uralkodik, amiért is a Magyar Párt a következő felvilágosítással szolgál. A hadirokkantak és hadiözvegyek nyugdíjilletményeinek egységesítését és felemelését tartalmazó törvény rendelkezése szerint a felemelt nyugdíjak fokozatosan és pedig elsősorban a száz százalékos rokkantaknak kerülnek kifizetésre. A „mari mutilati” osztályába sorolt rokkantak részére 1875 lei, a száz százalékos rokkantaknak pedig 1250 lei jár havonta, ha a rokkantak községekben laknak. A városban lakó rokkantak nyugdíja ezer összegek felével növekszik. Ezenkívül volt tizedeseknek még tíz százalék, volt szakaszvezetőknek és őrmestereknek még tizenöt százalékkal több jár. A fenti csoportokba tartozó rokkantak, ha feleségük van, 25 százalékkal követelhetnek többet, de ezenkívül minden kiskorú gyermek után is husz százalék jár. Ez a százalék csak három gyermek után már csak tizenöt százalék többet kap. A nyolcvan százalékos rokkant részére havi ezer leiben állapították meg a nyugdíjat, amelyet április elsejétől kezdve kap. A hatvan százaléknál kevesebbet megrokkantak, valamint hadiözvegyek és árvák részére csak most fogják az egységesített és felemelt nyugdíjat meghatározni és ezt a Magyar Párt képviselői és szenátorai kellő időben szorgalmazni fogják. Hiába való a fővárosba való kérvényezés sürgős pénzügyi kiutalása érdekében, mert a nemzeti hadirokkant hivatal erre szolgáló alapját kifogyott. Számos községekben fogják a hadirokkantak, hogy nyugdíjukat visszatartsák adóban. A Magyar Párt ezért közli hogy a Hivatalos Lap 1932. évi szeptember 10-iki 212. számában kihirdetett törvény 34-ik cikke értelmében a hadirokkantak nyugdíja semmiféle adóban nem vonható le és vissza nem tartható.

HIREK

Figaro itt, Figaro ott

Figaro a külvárosokban mindenütt úgy igyekezett megélhetését biztosítani, hogy a borotválást és hajnyírást olcsóbban hirdette, mint legközelebbi szaktársa. A külvárosokban a borbélyüzletekben egymásután jelentek meg a táblák, amelyek hirdették, hogy ott hét leírt, hat leírt, sőt öt leírt berveválnak. Ezek a táblák változtak aszerint, hogy a legközelebbi szaktárs milyen kiszolgálási tarifát hirdetett. A külvárosi borbélyok versenyre jól jött a soványpénzü embereknek, azonban nem igen lendített a versenyző borbélyok anyagi helyzetén. Most aztán megbeszélést tartottak a külvárosi borbélyok és egyhangulag kimondták, hogy a konkurrenciának vége. A kirakatokból az ártáblákat beszedik és ezentul valamennyien egysegesen nyolc leírt borotváltnak.

A MAGYAR PÁRT ORSZÁGOS ELNÖKÉNEK IZGATÁSI PERE. Többszöri elhalasztás után a clujji (kolozsvári) törvényszék letárgyalta Bethlen György gróf, a Magyar Párt országos elnöke, Zagoni István hírlapíró, Hexner Béla mérnök és Gál József dr. ügyvéd államellenes izgatási perét. A per az 1932. évi választásokkal kapcsolatos harcokból származik, amikor is a vádlottak cikkekben és választási beszédekben tiltakoztak a kormány választási visszaélései ellen. Az ügyész ebben államellenes izgatást látott és ezért eljárást indított. A tárgyaláson a vádlottak kijelentették, hogy nem érzik magukat bűnösnek és felmentésüket kérték. A clujji (kolozsvári) törvényszék az ítéletet a jövő kedden hirdeti ki.

Mihály nagyvajda olaszországi utazása. Mihály nagyvajda, trónörökös, aki jelenleg Olaszországban tartózkodik, elfogadta Spoleto hercegeinek meghívását és Brioni szigetére utazott, ahol a herceg vendége lesz.

Alkírják a Skoda-szerződést. Tatarescu miniszterelnök befejezte a Skoda-művek vezérigazgatójával folytatott tárgyalásokat és a kormányhoz közölendő körök véleménye szerint a hadfelszerelési cikkek szállítására vonatkozó szerződést két héten belül aláírják. A fővárosi lapok úgy tudják, hogy a jelenlegi szerződésen kívül szó van egy másik nagyszabású szerződésről is, amely azonban egyelőre csak tervben van meg. Ennél a szerződésnél még tanulmány tárgyat képezik, hogy a beföldi iparnak milyen arányban juttassanak megrendelést.

A mehalai nagy ut akadály. A husz év előtt készült városrendezési tervbe felvették a Belváros és a Mehala közötti egyenes, összekötő utat is. A terv megvalósulását azonban akadályozta az, hogy a Sfântul Ion (Szent János)-utcában levő Csernojevicházát, amelyet az ut megépítése során le kellene bontani, a város mindaddig még nem tudta megszerezni. A közvetlen mehalai utvonal megépítése immár elmaradhatatlan, mivel azon a vidéken egész sora keletkezett az új utcáknak. A városi vezetőség elhatározta, hogy a Csernojevicház tulajdonosával megkísérli a ház megvételére vonatkozó megállapodást, amennyiben azonban ez nem sikerülne, úgy a város megindítja a kisorsolási eljárást.

AZ ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁS TERVE. A fővárosi ABC című lap azt írja, hogy az alkotmánymódosítás terve ismét előtérbe került. A lap szerint ez a kérdés a legutóbbi sinaiai kihallgatásokon is szóba került volna. A kormányhoz közelálló körök kedvező jelnek veszik, hogy a kérdés ismét szövegre került, amelynek egyes részelei máris vita tárgyát képezik.

Elkeseredett kommunista agitáció folyik a Saar-vidéken a jelenlegi állapot fentartása érdekében

Vasárnap, január tizenharmadikán megy végbe a Saar-vidéken a nagy népszavazás. A népszavazás előtt óriási izgalom uralkodik és a szembenálló pártok mindent elkövetnek álláspontjuknak győzelemre juttatása érdekében. A nemzetközi rendőrség szigorúan ügyel a rend fentartására és erélyesen jár el azokkal szemben, akik más pártbelieket bántalmaznak. A Neue Saarpost című kommunista lap rikkancsai tegnap bevonultak a német arcvonal székházába és ott tüntetést rendeztek. Amikor onnan kizavarták őket, a legközelebbi őrségre futottak, ahonnan segítséget kértek azzal, hogy a német arcvonal emberei bántalmazzák őket.

Hetven rendőr erre megszállotta a német arcvonal házát, de kénytelen volt megállapítani, hogy csak egy ember futott az utcára a tüntető kommunista rikkancsok után és így a tervezett provokálás nem sikerült.

Fürstenbach közelében a kommunisták mintegy száz méter hosszúságban elválták a telefonvezetékét és ezt a merényletet megismételték máshol is. A kommunisták különben az egész Saar-vidéken a jelenlegi állapot fentartása érdekében röpcédulákat osztogatnak.

Burckel német Saar-vidéki biztos

Kémkedési per. A fővárosi hadbírósg tegnap kezdte meg Gabány Béla tartalékos százados kémkedési perének tárgyalását. Azzal vádolják, hogy 1933. évben befurakodott a nagyvezérkar egyik irodájába azzal, hogy néhány felvilágosítást szerezzen. Ezt az alkalmat azután kémkedésre használta volna fel és a szerzett adatokat az egyik szomszédos államnak juttatta volna el. A rendőrség megállapította, hogy Gabány sűrűn találkozott az egyik állam bucarestii katonai attaséjával és ebben a gyanu megerősítését látják. A századost hazaárulással vádolják.

Leégett több ház. Hatalmas tüzvész tombolt Galatiban. Az éjszakai órákban kigyulladt R o h r i c h mérnök lakása és a lángok a szomszédos lakásokra és házakra is átterjedtek. Számos lakó éjszakai öltözékben menekült a lángok elől. A tüzhöz kivonult a tűzoltóság, amely azonban nem tudta a tüzet eloltani, mert a huszonhét fokos hidegben a víz befagyott a csövekbe. Több ház elégett. Az anyagi kár sok millió leire rug.

AZ ALBÁN FELKELES. Görög lapok jelentése szerint az albán felkelők elfoglalták az ország északi részeit és ezzel a helyzet kritikussá vált. A felkelők már Achmed Zogu király biztonságát is veszélyeztetnék. A király most Tiranában tartózkodik, ahol kihirdették az ostromállapotot. A helyzetet súlyosbítja, hogy a katonaság egyrésze a felkelőkhöz pártolt át. Ezeket a híreket Tiranából nem erősítették meg.

* Erich Kästner: Május 35-ike. Május 35-én megszületett az új Münchhausen, a humor verhetetlen világba jnoka, híres-neves világkörüli utazó, Konrád urfi szerető nagybátyja, s e napon csatlakozott kettőjüköz Negro Kaballo, a gerinces görkoresolyázók fajtájából. A kiváló német rajzoló, Walter Trier, nagyon mulatságos képekkel kíséri a szöveget. A könyv a Franklin-Társulat új ifjúsági iratainak sorozatában jelent meg, kitűnő kiállításban, díszes kötésben 90.—lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepa-génál Cluj (Kolozsvár). Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

kijelentette, Németország reméli, hogy vasárnap a szavazatok többségét kapja meg. Ebben az esetben a Saar-vidéket visszacsatolják Németországhoz. Amennyiben azonban Németország a leadott szavazatokból kevesebbet kapna mint ötven százalékot,

ebben az esetben Németországnak az volna a kívánsága, hogy a mai állapot helyett a Saar-vidék inkább önálló állammá legyen.

A saarbrückeni polgármester megtöltötte a status quo érdekében agitáló kommunista front plakátjainak kifüggesztését. A városban különben rend uralkodik általában és ez mondható a Saar-vidék többi részéről is.

A népszavazási bizottság elhatározta, hogy a népszavazás eredményét hétfőn, január tizennegyedikén este hozza nyilvánosságra.

Washingtoni jelentés szerint Dickstein Sámuel, az emigráns hivatal vezetője, javaslatot terjeszt a parlament elé, amelyben javasolja, hogy azoktól a németektől, akik Amerikából a Saar-vidékre utaztak szavazni, vonják meg az amerikai állampolgárságot. Ez a rendelkezés körülbelül ötezer amerikai németet sujt.

AVERESCU ÉS BRATIANU GHEORGHE TÁRGYALÁSAL. Politikai körökben érdeklődéssel kísérik azokat a tárgyalásokat, amelyek Averescu marsall és Bratianu Gheorghe között folynak. Averescu, aki néhány hétig vidéken tartózkodott, visszatért a fővárosba és újból tanácskozott Bratianu Gheorgheval. A pártvezérek megvizsgálták a két párt közötti kapcsolatokat és elhatározták, hogy legközelebb együttes tiltakozó kiáltványt bocsátanak ki.

A főváros földalatti villamos kap. A bucarestii villamosvasut igazgatósága erre vonatkozólag már elkészítette a terveket és tavasszal a földalatti villamos építkezési munkálatai megindulnak. Az első földalatti az Elisabeta és Carol körut alatt fog közlekedni.

Sárba merülő gyalogjáró ut. Régi panaszra az erzsébetvárosi szőlők és a Besse-nyey-telep lakosainak, hogy az odavezető gyalogjáró ut a Sárga rigó vendéglőig télviz idején járhatatlan. A város ezt figyelembe vette minden évben és az őszi idő beálltával a vendéglőig terjedő gyalogjáró utat rendbehozatta. Ebben az évben azonban a város megelégedkezett arról, hogy ezen az uton több ezer ember, munkás, tisztviselő, iparos jár be a városba, akik a legkisebb eső vagy hóolvadás után nyakig botorkálnak a sárban, a rossz ut miatt. Remélhető, hogy a város ezuttal is méltányolja a Besse-nyey-telepi lakosok kívánságát és rendbehozhatja a gyalogjáró utat, mielőtt még kiépítik a hármasszámú villamos meghosszabbítását.

Akut és krónikus légzőszervi megbetegedések pompásan gyógyulnak a Svábhgyei Szanatorium csiramentes, napfényes, subalpin levegőjén. Inhalatorium, Sole kamra, modern belégző apparatusok.

Magas, vagy alacsony kalap? A párisi divatkirályok még mindig nem döntöttek el, hogy magas, vagy alacsony kalap lesz-e a divat. A nagyon magas tiroli, zöld szalagos kalap birokra kél a turbánszerű „huzott szálú” alacsony kalappal. A divat minden eseményéről pompás beszámolókat közöl a P á r i s i D i v a t új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Közel száz pompás toalet és kézimunka eredeti rajzát közli a népszerű divatlap. Kiadóhivatal: Budapest, Dohány-u. 12.

SCHLEICHER TÁBOROKOT ÁR TATLANUL LŐTTÉK AGYON. A Neu Züricher Nachrichten szerint Németországban a junius harmincadiki lázadás alkalmával Schleicher tábornokot árta- lanul lőtték agyon. A nemzeti szocialist párt vezetőinek ülésén Hitler maga közölte, hogy Schleicher bűnösségére sem miféle bizonyíték nem merült fel. Kijelentette azt is, hogy azok, akik Schleicher agyonlövésében bűnösök voltak megkapták megérdemelt büntetésüket.

Az ifjúság előzetes kiképzése vasárnap, január 13-án kezdődik városunkban. A 18—19 éves ifjakat ebből a célból csoportba sorozták. Az egyik csoport a középiskolák növendékei kerültek, míg a másik csoportba a munkás, iparos ifjak, a tisztviselők és alkalmazottak fognak gyakorlatozni. Az első csoportba tartozó ifjak orvosi vizsgálata ma, csütörtökön délután három órakor lesz a kerekedmi iskolában, míg a másik csoport ifjait az orvosok vasárnap, január 13-án délelőtt félkilenc órától kezdve a belvárosi Sf. Jon (Szent János) utcában levő laktanyában fogják felülvizsgálni. Az első gyakorlat a középiskolák ifjúság részére csütörtökön, január 17-én délután, míg a munkásifjak részére január 20-án délelőtt lesz.

Kérje mindentűt a GOLF BOROTVA-PENGÉT!
(az acélipar legtekélyesebb alkotása) és öröme lesz a borotválkozásban
Vezérképviselet: Friedmann Armin
Oradea-Nagyvárad, Str. A. Iancu 22. sz.

A lusták és haszontalanok. Moskvából jelentik, hogy a Kursk-tartomány szovjet hatóságai érdekes módon büntetnek meg három kollektív mezőgazdasági szervezetet, mert nem teljesítették a munkaterv által előírt munkákat. A három mezőgazdasági szervezetnek Benny, Krupskaja és Vörös ugar volt a neve, amelyeket most Lusta, Szaltáló és Haszontalan névvel kellett felcserélni. Ez a büntetés igen szegénytelen Oroszországban és a hatóságok remélik, hogy a mezőgazdasági szervezetek mindent el fognak követni, hogy ezentől a diestelen nevektől mielőbb megszabaduljanak.

*** Vörös Kereszt-bál a Tiszti Kaszinóban.** A Romániai Vörös Keresztegyet helybeli fiókjá január 19-én, jövő szombat este kilenc órakor a Tiszti Kaszinó termeiben nagyszabású táncot rendez, amelyre a közönséget szívesen meghívják. Belépti díj személyenként negyven lei, diákoknak husz lei, családi jegy, három személy részére száz lei.

Kigyulladt villamoskocsi. A főváros egyik utcájában kigyulladt az egyrobogó villamoskocsi. Az utasok között nagy rémület támadt és az emberek egymás után ugrottak le a villamosról. A tüzoltók elfojtották a lángokat. A főváros villamosforgalma egy óráig szünetelt.

*** Budapestre érkezve a Keleti pályaudvarral szemben a Park Nagyszállóban megtalálja kényelmét.** Leszállított árak. E lap előfizetőinek 20 százalék engedmény.

Halálosan megbicskázta társát. Megdöbbenő kegyetlenséggel bánt ellenfelével S e r b a n Aurel tizenkét éves plosti kovácsinas, aki verekedés közben elővette bicskáját és háromszor a nyakába szurt Zipa Dumitru inastársárkát. Haldokolva kórházba szállították a f

Színház * Művészet

*Keleti előadó művésznő
estje a városi színházban*

ISSZAVONT LAPENGEDÉLY. Aokban kellett volna ismét megjelenni a „Színház” című hetilapnak, amely hosszabb szünetelt. A belügyminisztériumban visszavonta a lapengedélyt, mert Zavoianu ezredes lett volna az, aki az idején Codreanu vasgárdista vezetésénél rejtette.

A város megvette a káptalani házat. Megirtuk, hogy a város vezetősége az esztendőben végrehajtja az Ardeleanu (Zápolya) utca kiszélesítését. A város jobb oldalán levő házakat lebontatja. A lebontandó házakat a város már régebben megszerezte, most meg megegyezésre jutott a katolikus párttal, hogy a város káptalanjával is, amely millió és kétszáz ezer lei ellenében a város tulajdonába bocsátja az Emilianu-utca levő házat. A város ezen kívül a káptalannak a hadbírósgáza ellenében új házat ad el.

hadsereg felszerelése. Slavescu ügyminiszter, Lapadatu miniszter és Bratianu Dinu, a liberális párt elnöke ma látogatást tesznek a Cugir-telepen. A látogatás a hadsereg részé-
szközleendő megrendelés ügyével áll kapcsolatban és a miniszterek az üzemeltetőképességéről akarnak meggyőződni.

A népkonyhákban nem munkanéliek is étkezhetnek. A Déli Hírlap írt cikkében kívánatosnak ítéltük, hogy a város a kisjövendelmű embereknek ebben az esztendőben is nyissa meg a városi népkonyhák nyitását. A város vezetősége benne van, hogy az óhajnak a méltányosság és úgy határozott, hogy ezentúl a városi népkonyhákban nem munkanéliek is étkezhetnek. Ezek nyolc leierre jutnak, a meleg ebédet és félkiló kenyert kapnak.

**Korcsolyák
Rectánál**
Str. Vas. Alexandrii (Hunyadi-utca)

A Radnai Római Katolikus Dalkör lelkesedés közepette most tartotta a 10. alakuló közgyűlést, amelyen egyhangúlag a következő vezetőséget választották meg. Diszelnökök lettek Glatz Géza és Csaszner József, védnők V. Berard dr. a radnai ferencendi háza elnöke és Panek Norbert dr. Elnök Barabási Balint, ügyvezető elnök Kern István, alelnökök Szlamai Vilmos és Dossy Ferenc. Pénztárnok Fekete Tamas, titkár Tichi Endre, ellenőrök Wit József, Makai Gábor, Dupeza Dezső, Ferenczi Antal, szertárnok Schulek Antal. Választmányi tagok Stolz Fecse, ifj. Amon G., Margetics Antal, Kovacs Ferenc, Balog István, Kämpfer János, Schattek Antal, Kiss István, Mesan János, Vener Ferenc, Viktor János, Becher Antal, Papp Kálmán, Régi Mihály és Menez Antal lettek.

Megrögzött tolvaj család. A törvényszék Farchescu dr.—Budescu dr. család előtt tegnap Timár Anna huszonöt éves cselédleány állott, akit lopásért vont felelősségre a bíróság. Timár Anna két év börtömet szenvedett, mert a bíróság a lopás miatt egy ízben már hat hónapi börtömet ítélt, meglopta ezenkívül Jivina nevű gyárvárosi gazdaasszonyát, aki 1200 lei értékű tárgyakat vitt el, majd a bíróság előtt Aradra. A javíthatatlan tolvaj törvényszék egy évi börtömből ítélt.

A színházban tegnap egy csinos fiatal leány, Sara Osnath Halévy, Palessztina legnagyobb előadóművésznője, lépett fel és csodálatos tehetségnek adta tanujelét. Ez a fiatal, kecses testalkatú, fekete szemű leány a művészetnek megkapóan exotikus varázsát nyújtotta. Ének és mimika csodálatos tökéletességgel találkozott benne és a tánc, amelyben utólrhetetlen, meglepő aláfestése művészetének. Arab és héber népdalokat énekelt és a dalokat táncal tette még kifejezőbbé. A fiatal művésznő már sok he-

lyen megfordult és mindenütt őszinte sikert aratott. Sara Osnath Halévy Jemenben született, onnan szüleiével együtt menekülni volt kénytelen, majd bejárta Európát nagy részét és végül Tel Avivban telepedett meg. Ott sajátította el nálunk is bemutatott gazdag műsorát, amellyel be akarja járni az egész világot. Héber és jemenita dalokat, arab és perzsa táncokat adott elő és a közönség nálunk is rokonszenvesen fogadta a kivételes tehetségű művésznőt. A Kelet művészetének ez a nagyszerű hirdetője előbb-utóbb szintén felesküszik a filmnek.

Vadvirág-Orvos-Nápolyi kaland a magyar társulat utolsó előadásai

Vadvirág ingyen előadása lesz ma, csütörtök este. Siessen mindenki egy jegyet váltani és ingyen viheti menyasszonyát, anyját, hozzátartozóját.

Az orvos pénteken este a szezon legkimagaslóbb eseménye. Remek darab, szenzációs előadás, a magyar színház tökéletes produkciója. Játsszik benne Fekete Mihály, Mészáros Béla, Forgács Sándor, Hegyesi Magda, Csengeri Ica, de résztvesz az előadásban az egész társulat művészszerkezete.

Az orvos pénteken este, szombaton

Huszezer dollár ellenében Fedák Sári hazajöhet. Budapesti jelentés szerint az Amerikában letartóztatott Fedák Sári és Aknay Vilma érdekében széleskörű mozgalom indult meg. Tegnap színészek és írók nagyobb küldöttsége kereste fel a budapesti amerikai követet, akinek közbenjárását kérték. A követ kifejtette, hogy az amerikai bírószak dolgába nem avatkozhatik, azonban tanácsokat adott a küldöttségnek. Utalt arra, hogy huszezer dollár biztosíték befizetése ellenében Fedák Sári és Aknay Vilma elhagyhatják Amerikát. A mozgalom vezetői erre elhatározták, hogy megszerzik a huszezer dollárt.

Mégis valnak! Bécsi jelentés szerint Fröhlich Gusztáv végleg elhatározta, hogy elvállalja a küldöttséget. Alpar Gittától. Alpar

Csodálatos biciklisták. A világ legérdekesebb és legsodálatosabb kerékpárosairól rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Déli Hírlap új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Egyedülállóan érdekes képes rádióműsort, slágerszövegeket, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, színházi beszámolókat, pletykákat és több mint száz képet közöl a Délibáb. Egy szám ára 20 fillér.

Ne fogadjon el mást, csak valódi „DIANA” sósorszeszt.

Gondoskodás az áldozatok családjáról. Budapesti jelentés szerint a Kereskedelmi Bank az intézet Szabadságtéri fiókjában Szilveszter napján történt bankrablás alkalmával ártatlanul életét vesztett Benyák József kifutó fia szüleinek kétezeröt száz pengőt adományozott. Jójárt Géza pénztáros özvegy édesanyjának élete fogytáig a bank vezetősége havi százhusz pengőt szavazott meg. A pénztáros legényember volt és ő tartotta el édesanyját.

este kerülhet színre csak.

Nápolyi kaland vasárnap délután 3 órakor, 6 órakor, 9 órakor Karacsonyi Ilivel, Erényi Bóskével a szezon legszebb operettje. Nápolyi kaland szerzői Lajta—Vadnai—Békefi.

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor az Abbé című izgalmas darab megy Fekete Mihállyal a címszerepben.

Hétfőn és kedden is a Nápolyi kaland lesz műsoron és e hó 15-én lesz az utolsó magyar előadás. Siessen mindenki minden előadást megtekinteni!

Gitta megerősítette ezt a hírt és úgy mondtotta, hogy a házasság felbontását közös megegyezéssel akarják kérni azon a címen, hogy Fröhlichnek a válasza karrierje érdekében szüksége van. Alpar Gitta kijelentette azt is, hogy beleegyezését a váláshoz csak abban az esetben adja, ha Fröhlich Gusztáv az ehhez kapcsolt feltételeket elfogadja. Ilyen feltétel többek között az is, hogy Fröhlich teljesen mondjon le kisleányáról.

A magyar színház műsora:

Csütörtök, január 10-én este 9 órakor: Vadvirág (Ingyen előadás).

Péntek, január 11-én este 9 órakor: Az orvos (Bemutató előadás).

Szombaton, január 12-én este 9 órakor: Az orvos.

Elhunyt tábornok-orvos. A fővárosban ötvenkilenc éves korában meghalt Butoiu orvos-tábornok, a hadsereg egészségügyi vezérfelügyelője.

Veszedelemes tíz puszitú Resitan, ahol az áttüzesedett kályhacsőtől tüzet fogott a betegsegélyző pénztár épületének egyik tetőgerendája. Rózsa Romulusz és Zima Vencel parancsnokok vezetése alatt a tűzoltóság a lángokat rövidesen eloltotta. A tíz igen veszedelemes volt, mert az épület felső részein a személyzet lakásai vannak.

Tizenhét éves fiatalember öngyilkossága. Megrendítő öngyilkosság történt az Arad-megyei siriál (világosi) vasútállomáson. Kovács Antal tizenhét éves fiatalember öngyilkossági szándékkal a vonat elé vetette magát, amely a szerencsétlen fiatalembert valóságosan lefejezte. Egyesek szerint a fiatalember egy 14 éves leányba volt szerelmes, akivel mindenképpen házasságot akart kötni, mások szerint gyógyíthatatlan tüdőbaja miatt követte el tettét.

Lloyd

lavaszi
Földközi-tengeri
utazások
1935. évben

A „General von Steuben” üdülőutazásokra berendezett gyorsgőzössel

február 16-tól	március 9-ig
március 12-től	április 2-ig
április 4-től	április 22-ig
április 24-től	május 9-ig
május 28-tól	június 16-ig

Árak 375.— márkától feljebb

Portugália, Spanyolország, Atlanti-szigetek, Észak-Afrika, Málta, Olaszország, Jugoszlávia, Görögország, Rhodos, Lörökország, Palesztina, Egyiptom

Prospektusok és felvilágosítások:

Norddeutscher Lloyd Bremen

F. MISSLER S. A. R. utazási irodája
Timisoara IV., Str. I. Bratianu 39 (10)
Telefon: 2-60

* FIGYELMEBE AJANLJUK MINDENKINEK, aki még nem előfizetője a Déli Hírlapnak, hogy siessen előfizetni, mert ez a legolcsóbb, a legfrissebb napilap, melyet már a kora reggeli órákban olvashat vidéken is. Egy óra hetven lei, nyugdíjosoknak és állami tisztviselőknek hatvan lei. Minden új előfizetőt ingyen zsebnaptárt kap az összes timisoarai (temesvári) utanevek régi és új elnevezésével. Egyben felkérjük minden előfizetőnket, akiknek még hátralékuk van, hogy azt postafordultávként beküldeni sziveskedjenek. A lap kiadásait az előfizetési díjakból fedezzük, egyedül erre az anyagi bázisra építünk. A hátralékosoknak kénytelenek leszünk a lap további küldését megszüntetni, mert sértés lenne feltételezni, hogyha a cíptálpalástól a ruhavasalásig természetesnek találja a munka megfizetését, éppen a nagy befektetéssel készülő újságot kívánna bárki ingyen.

EBERL

fodrászszalon,

mely évtizedekig a Str. Lonovici 5 sz. alatt volt
most Str. Lonovici és Piața Sit. Gheorghe sarok, a volt Szarvas-szálló épületben van.

Sikkasztó csendőrmester büntetése. Négy év előtt történt, hogy Dobra a Nicolae negyven éves sannicolaulmarei (nagyszentmiklósi) volt csendőrmester közel 14.000 leit szedett be a községben azoktól, akik ellen a bíróság letartóztatási parancsot adott ki, mert a reájuk kiszabott büntetéseket még nem fizették be. Ezzel az összeggel a csendőrmester azonban nem tudott elszámolni, amiért sikkasztás miatt megindult ellene az eljárás. A törvényszék Dobra Nicolae három havi fogházbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Felelősséget folytán az ügy az ítélőtábla elé került, amely az elsőfokú ítéletet négy hónapi fogházbüntetésre emelte fel.

Eladó:

1db 2 collos Garvens-szivattyú
2 „ 2 köbméteres víztartány
1 „ 6 személyes „Lancia” autó
1 „ Kardex, kartotek-szekrény

Hirschl és Társa

III., Str. Treboniu Laureanu (Posta-utca) 5. Telefon 16-76

Sport

Az athéni kudarc felett illetékes kövők nem térnek napicendre, hanem követelik a vétkesek megbüntetését

A Biroul Federal nagy érdeklődéssel várt ülése az elmúlt éjszaka nem foglalkozott az athéni kudarc kérdésével, hanem elhatározták, hogy az ülést ma, csütörtökön folytatják, amikor is kizárólag a balkáni játékok körüli kérdéssel foglalkoznak, egyben meghatározzák azokat az intézkedéseket is, amelyeket a vétkesek ellen alkalmaznak.

Sportkörökben remélik, hogy az athéni kudarc felett nem fognak napirendre térni, mert a csufos szereplésnek nemcsak a közönségnél, hanem kormánykörökben is hatalmas visszhangja támadt. Ebben az ügyben hivatalos vizsgálatot indítottak, amelynek levezetésével Titeanu belügyi alminisztert bízták meg.

Hiteles forrásból származó hír szerint Rascanu athéni román követ is jelentést készít a román csapatnak a balkáni kupajátékokban való szerepléséről. Rascanu élénk figyelemmel kísérte a román csapatot a Balkán Kupa játékok egész ideje alatt és tapasztalatai nem a leghízelgőbbek a vezetőkre nézve.

A romániai sportközvélemény elkésredett hangulatához hasonló a helyzet Görögországban is, ahol szintén a szövetségi vezetők fejét követelik. A görög lapok kiméletlenül támadják a labdarugószövetséget, mert az állandó botrányok a játékok erkölcsi értékét teljesen tönkretették.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület helyi csoportjának kirándulása a hegyek közé

A régvárt téli hó csak az ünnepek után köszöntött be, amikor a hétvégek rövid szünetei adnak már csak alkalmat arra, hogy a közeli hegyek közé si- és ródkirándulást lehessen csinálni. Most vasárnap az EKE helyi csoportja ilyen rövid egynapos téli kirándulást tervez a közeli hegyek közé. A kirándulás iránya Sarolta (Saroltavár) sielésre és szánkózásra alkalmas helyre lesz, amelyet autóbusszal közelítenek meg. Az autóbusszok a Piata Bratianu (Szentgyörgy-térről)

indulnak, még pedig pontosan reggel hét órakor. A részvételi díj tagok számára 50 lei, míg nem tagok számára 70 lei, amelyet a jelentkezéskor kell előre lefizetni. Jelentkezni lehet a vezetőségi tagoknál, vagy pedig a Káldor-cégnél felfektetett íven, egész pénteken este 7 óráig. A helyfentartása a jelentkezés sorrendjében történik.

A visszatérés esti 6—8 órakor lesz a helyszínről. Mindenki szerelje fel magát egy napi elemőzával.

Magyar csapatok külföldön

A debreceni B o c s k a i portugál túrájának ötödik mérkőzésén szép győzelmet aratott. A debreceni csapat Lisszabonban 2:0-ra verte az ottani Victoria csapatát. Annál súlyosabb a veresége a Kispesztnek, amelyet Csenben az ottani csapat 4:1 arányban győzött le.

Országos birkozóverseny

Resita város bajnokságáért

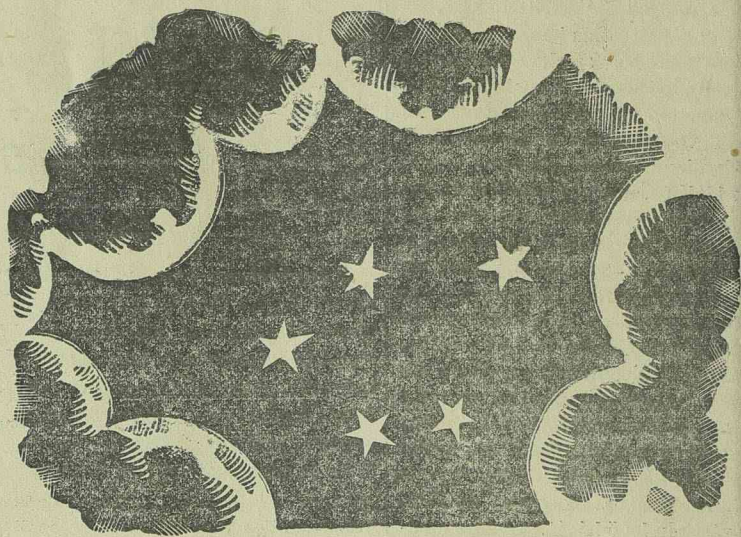
A resitai RMTE birkozószakosztálya január 20-án Resita város bajnokságáért országos birkozóversenyt rendez. A verseny a resitai munkások között bonyolul.

indulnak, még pedig pontosan reggel hét órakor. A részvételi díj tagok számára 50 lei, míg nem tagok számára 70 lei, amelyet a jelentkezéskor kell előre lefizetni. Jelentkezni lehet a vezetőségi tagoknál, vagy pedig a Káldor-cégnél felfektetett íven, egész pénteken este 7 óráig. A helyfentartása a jelentkezés sorrendjében történik.

— Munkássakkverseny. A Katolikus Munkásszövetség sakköre tagjai számára sakkversenyt rendez, amely január 14-én, hétfőn este 8 órakor kezdődik.

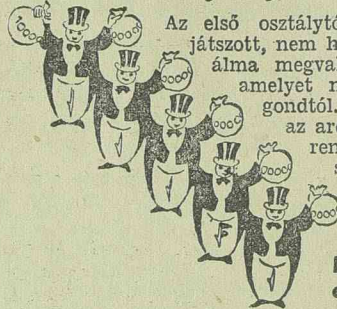
— Előadás a Szentföldről vetített képekkel. A Katolikus Munkásszövetség kulturális előadásai során csütörtökön este 8 órakor K ü h n Péter teológiai tanár szentföldi utazásáról tart érdekes előadást német nyelven, a Katolikus Munkásokban, III., Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-ut) 30. szám alatt. Kühn tanár az előadást vetített képekkel illusztrálja. Belépődíj nincs, mindenkit szívesen látnak. Jövő csütörtökön Hollinger József tanító tart magyar nyelvű előadást Gárdonyi Gézáról.

— Pénzt akart kicsempészni a kalapjában. Az elmúlt év október tizedikén Jimbolián (Zsombolyán) a határon a vámhivatal tisztviselői megmozdították Goldstein Mór fővárosi lakost, akinek kalapjába 20.000 leit találtak bevarva. Goldstein ezt az összeget külföldre akarta kicsempészni, amiért a törvényszék tegnap ezer lei pénzbüntetésre ítélte, egyben elkobozta a lefoglalt összeget.

A mai krizises világban ÖT UJ MILLIOMOS!

Öt ember, akik gondokban és szükségben vergődtek ma gazdag, boldog, mert az Állami Sorsjátékon játszottak

Az első osztálytól kezdve ez az öt játékos bizalommal játszott, nem hagyta el sorsjegyét és a második osztályra álma megvalósult. Most kedve szerint örül a pénznek amelyet nyert és amelynek hála, ment minden gondtól. Miért ne lehetne Önnek is olyan derű az arca, mint ennek az öt játékosnak? A szerencse nem sokat válogat. Rendesen ahhoz szegődik, aki mindig keresi. Játsszon az Állami Sorsjátékon, amely január 15-én új milliókat oszt szét és Ön is a milliók nyertesei között lehet.

Egy negyed sorsjeggyel nyerhet egy MILLIÓT!

Vásároljon új sorsjegyeket!

Ujtsa meg sorsjegyét a 3. osztályra!

Egy egész sorsjegy vételára	2400.— lei
Egy negyed sorsjegy vételára	600.— lei
Egy egész sorsjegy megújítási ára	800.— lei
Egy negyed sorsjegy megújítási ára	200.— lei

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colaturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brașov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgliesser & Horowitz Alfred Noe	Tg. Mureș	Union Ernest Révész
Cluj	Banca Iliescu	Timișoara	Banca Centrală Banca de Scort Banca Timișoarei

Aláírták a román-belga kereskedelmi egyezményt. Brüsszélből jelentik, hogy a román-belga kereskedelmi tárgyalások sikeresen véget értek. Már aláírták a fizetésekre vonatkozó általános egyezményt, amely ma, csütörtökön lép érvénybe.

— Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztést, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt.

— Vigyázat! Reményi Rezső új áldozatokat keres! Reményi Rezső — akinek üzeméi ellen már különböző testületek és intézmények nyilvánosan is tiltakoznak — az utóbbi időben sorra keresi föl az iparosokat és azoktól egy albumra adatokat és előfizetéseket gyűjt. Arra hivatkozik, hogy az ipartestület ötven esztendő fennállása alkalmából nagy album jelenik meg és hogy annak adminisztrálásával az ipartestület és a munkaadók szindikátusa őt bízza meg. A két intézmény közli a közönséggel, hogy semmiféle album kiadását nem tervezi és így adatok és előfizetések gyűjtésére senkinek nem is adott megbízást. Akiket Reményi Rezső és társa ebben az ügyben felkeresnek, saját érdekükben cselekszenek, ha mindkettőt elutasítják.

— A sátán hegedűse. A démonikus Igézet düművészeiről rendkívül érdekes cikk jelent meg Tolnai Világlapja új számban, amely sok érdekességet tartalmaz legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan remek illusztrált riportot, cikkeket, pompás folytatásos regényt és közel száz egyszerű képet talál az olvasó a nagytudalmú képeslapban. A világ minden érdekes aktualitásáról közöl szebbnél-szebb képeket Tolnai Világlapja új száma. Egy számban 20 fillér.

Mozi

Csütörtök, január 10.

Apolló-mozi: A pontresziniai ugró.

Forum-mozi: Családi négyesugró.

Select-mozi: A pontresziniai ugró.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. J. Berzasa. A legutolsó fekete rendás ferencendi barát címe a következő Ft. Ferenczi atya, római katolikus plébános hivatal, Sebisul-Vechiu (Ó-Sebeshely) utca Hunedoara. Utolsó posta Orastie.

PRÓHIRDETÉSRE

LEGALKALMASABB
A DELI HÍRADÓ

Új korcsolya-pálya
nyílt a
Pacsirtamező
kerthelyiségében
Nyitva éjjel-nappal, zenével
Telefon 82 vagy 677

* Alpesi est. Az Evangélikus Nőegylet január 19-én este a Ferdinand-szálló nagytermében alpesi estélyt rendez. A rendezőbizottság mindent elkövet, hogy valódi alpesi környezetben elegáns „Dirndl” bált rendezzen. Azért kérik a vendégsereg hölgyeit, hogy valódi Dirndl-ruhákban, vagy pedig egyszerű nyári ruhákban jelenjenek meg. A modern táncokon kívül néhány eredeti alpesi műsorszám is lesz, továbbá citeraszóló, schrammel-négyes és eredeti alpesi táncok fogják a közönséget szórakoztatni.

Közgazdaság

második belföldi kölcsönre az adóbonokat teljes értékükben elfogadják és 7 milliárd lei adóbonra számítanak

pénzügyminisztériumban tegnap kezlet volt, amelyen a második belföldi kölcsön kibocsátásának ügyét tárgyalták. Az értekezleten lebeszéltek, kibocsátják a második belföldi kölcsönt, amely az állam belföldi adóbonnak törlesztését fogja célozni. A második kölcsön jegyzésének határide-

jét több hónapra fogják megállapítani, hogy ezen idő alatt mindenki lejegyezhesse az államtól járó követelésének összegét. A kölcsön jegyzésére az adóbonokat is elfogadják és pedig teljes értékükben. Remélik, hogy ennél a kölcsönnél hét milliárd lei értékű adóbont fognak lejegyezni.

zár alá helyezési rendelet hatálytalanítását kérte az ipartestület a revíziós bizottságtól

z iparügyi és kereskedelmi miniszter tudvalevőleg néhány hét előtt közölte, hogy az ipartestület által a kisipari munkaadók szindikátusának adott anyamogatást évekre visszamenőleg nem írta jóvá és utasította a várost, hogy az ipartestület vagyonát helyeztesse zár alá. Ezenkívül előírta a miniszter azt is, hogy az ipartestület ügyeinek ellenőrzésére a város állandó biztost küldjön ki. Az ipartestület és a kisipari munkaadók szindikátusa a miniszter intézkedése ellenére a helyi revíziós bizottsághoz fordított és kérte a zár alá helyezési ren-

delet hatálytalanítását. A revíziós bizottság ebben az ügyben tegnapra tüzte ki a tárgyalást és azon az ipartestület képviselőjében Coma Aurel dr. képviselő, az ipari munkaadók szindikátusának képviselőjében pedig Vetrány Viktor dr. ügyész jelent meg. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mivel a város nem terjesztette be az ügyre vonatkozó iratokat. A revíziós bizottság a tárgyalást január 30-ra tüzte ki és felhívta a várost, hogy akkorára a zár alá való helyezésre vonatkozó rendeletet mutassa be.

BELFÖLDI KÖLCSÖN KÖTVÉNYEINEK ELSŐ SORSOLÁSA. Slavenko pénzügyminiszter tegnap a Nemzeti Bank megbízottjával tanácskozott és elhatározta, hogy a belföldi kölcsön kötvényeire ez év február elsején tartják az első sorsolást.

Összeírják az állam vagyonát. Az állami javakra vonatkozó törvény előírja, hogy öt évenként újabb kell leltározni az állam ingó és ingatlan vagyonát. Az erre vonatkozó leltár összeállítására vonatkozó intézkedéseket most készíti elő a pénzügyminisztérium. A leltár tartalmazni fogja valamennyi közintézmény vagyonát, egyben azok tartozásait is.

A BELFÖLDI HADIIPAR ATSZERVEZÉSE. A hadügyminisztériumban már hosszabb időn keresztül folynak a nemzeti fegyverkezési ipar átszervezésére az előkészítő munkálatok. A terv magában foglalja a brasovi repülőgépgyárat, a Copsa-mica és ciguri, valamint a Resita-műveket, amelyeket sürgősen berendezéne fegyverkezési cikkek gyártására. Az üzemeket fokozatosan építenék ki az összes hadianyag elkészítésére. Amennyiben ez a terv megvalósulna, az egyes csapatok mellett működő javítóműhelyeket megszüntetnék. A hadiipar átszervezésére vonatkozó terv a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

Gőzkomp Románia és Bulgária között a Dunán. Tavasszal megkezdik annak a gőzkompnak az építését, amely a Dunán fog közlekedni Románia és Bulgária között. A gőzkomp építése nyolcvan millió leibe kerül. A gőzkomp építési terveit a mérnökök már elkészítették.

A román-orosz vasúti forgalom helyreállítása. A román és orosz vasutak mérnökei holnap kezdik meg Tighinában a két ország vasúti forgalmának helyreállítására vonatkozó tárgyalásait. A kiküldöttek megvizsgálják a tighinai hidat és megállapodásra jutnak a hid kijavítása tekintetében, valamint a forgalom megindulása kérdésében. A határozatot azután jóváhagyás végett a két ország vasutainak igazgatótanácsai elé terjesztik.

A budapesti nemzetközi vásár ebben az esztendőben érkezik el harminc éves fennállásához, tehát a lipcei és párisi vásárok mellett egyike Európa legrégebbi mintavásárainak. Az idei mintavásár május 3-án kezdődik és május 13-ig tart. Ujszerű kezdeményezése a vásárnak, hogy az idén a vásárt magyaros stílusban építik fel, amely idegenforgalmi szempontokból is nagyszabású látványos attrakcióvá teszi a vásárt. A budapesti vásáron a külföldi minden évben részt szokott venni, mert a vásár a külföldi államoknak újabb gazdasági kapcsolatok létesítésére nyújt komoly lehetőséget. Az előzetes tárgyalások szerint az idei vásáron Lengyelország, Ausztria és Olaszország részvétele is várható.

Román bizottság Berlinben. A román-német kereskedelmi egyezmény megkötésével megbízott román kiküldöttek megérkeztek Berlinbe. A megérkezés után a román bizottság tanácskozott Petrescu Comnen berlini követtel, aki ismertette az eddigi tárgyalásokat. Az első tárgyaláson Petrescu Comnen és Poss német államtitkár elnökök és meghatározták a további munkarendet. Este Schacht dr. a német birodalmi bank elnöke adott banquetet a román delegátusok tiszteletére.

Az ipari szakmák gyűlései. A különböző ipari szakmák a legközelebbi napokban az ipari munkaadók székházában gazdasági és szakmabeli kérdések megvitatása céljából gyűléseket tartanak. Január 10-én, csütörtökön délután öt órakor az építésszek és építőmesterek, január 14-én, hétfőn délelőtt féltenegy órakor a pékek, ugyanaznap délután négy órakor az autótaxisok, délután félhatkor pedig a kőművesek, január 15-én, kedden délután négy órakor a cukrárszok tartanak gyűlést.

Hivatalos valutaárfolyamok. A Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második szám az eladást jelenti) francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgás 23.50—23.80, angol font 495—510, olasz lira 8.80—9.20, dollár 99—110, német márka 38—40, holland forint 67—69, cseh korona 4—450, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50, léva 0.90—1.20, drachma 0.80—1.10.

Szilárd a gabonapiac. A bányási gabonapiac szilárd irányzat uralkodik. Kevés kínálat van lisztben, élénk kereslet nyilvánul meg a buza iránt, míg a tengeri ellanyhult. A piaci árak a következők: 76 kilós temesi új buza 405, 78 kilós torontáli új buza 415, tengeri 205, zab 245, korpa 190, tavaszi árpa 310, takarmányárpa 280, muharmag 325, tökmag 440, napraforgómag 270, takarmányliszt 220, kismalmi liszt a 30/70-es besztásból zsákkal együtt 570 lei százkilónként. A jóheremag 35, a lucerna 41 lei kilónként.

Mese

Írta: A. KUPRIN.

— Apa, mondj egy mesét. Apa-a! Hosszad szólok... hét éves Kotik (igazi neve Konstantin) apja ölében ült, két karjával elte nyakát, úgy igyekezett magafordítani apja fejét. A kis fiu nem tudta megérteni, miért néz apja már jó erőre mereven olyan különös mosolyos lámpa fényébe.

— Apa-a-a! Mért nem szólsz hozzám? kérdezte ismét Kotik siró hangon.

Iván Timofejevs hallotta fia hangját, de nem tudta kiragadni magát a csodálatos hangulathoz, amely eljaja az embert, mikor fénybe néz. A apa kedves világával bűbájosan veült össze a csendes, meleg nyári est. A lámpa a kis nyaraló terraszán, a kert mellett, melynek mozdulatlan zöldje a művész világitástól éles, fehér árnyakkal gazdagodott.

A lámpa, a halványzöld ernyő alatt, egyenesen fényfótot rajzolt a szobrosszal leterített asztalra... Iván Timofejevs két egymáshoz hajló fejet látott ebben a körben: egyik egy szőke, marcu, meleg asszonyfej, a másik zke, szép ifjúé. Sűrű haja rendetlenül vállára, merész, barna homlokára, nagy, fekete szemére, azokra az arcokra, kifejező, nyílt szemekre. Holcssevnov meleg kéz érintését érezte nyakán, érezte Kotik hajának illatát, amely a nyári napsugár melegétől a kis fiu arca szagára emlékeztette. Mindez ami harmonikus, boldog, ragyogó érbe folyt össze, amitől Holcssevnikov

szemében önkéntelenül a hála könnye égett.

A lámpa fénykörében összehajló, majdnem érintkező két fej a Holcssevnikov feleségé, meg legjobb barátjáé, tanítványáé. Iván Timofejevs őszinte büszkeséggel és gondoskodó szeretettel foglalkozott ezzel a heves, rendszertelen fiatalemberrel, akinek képein mindjárt meglátta a gyakorlott szemü tanár a hatalmas tehetség merész, széles ecsetvonásait. Holcssevnikov lelkében nem volt semmi kicsinyes féltékenység a siker, az eredeti, nagy tehetség szemében. Sőt ellenkezőleg, büszke volt, hogy Bahaninnak ő lehet első mestere és hogy felesége, Lidia, annyira értékelte és méltányolta tanítványa tehetségét.

Bahanin hallgatott. Ceruzájával megszakítás nélkül rajzolgatott egy heverő papírlapra monogramokat, karrikaturákat, emberi ruhába öltözött állatok, kép-paródiák, finom női arcok támadtak vonásai nyomán. Lidia kitörő nevetéssel kísérte a merész, tehetségtől és erőteljű duzzadó rajzokat, élénk figyelemmel nézte a ceruza minden mozdulatát és hol csodálkozás, hol derű ült arcán.

— Látod, milyen vagy, apa! Megígérted, hogy mesélsz... és most mégis hallgatsz — mondta türelmetlenül Kotik. A kisfiu ajka már duzzogásra állt, lehajtotta fejét és a lábával kalimpált.

Holcssevnikov most a kisfiu felé fordította fejét és hogy jóvá tegye hibáját, megölelte.

— Jól van, jól, Kotik. Mindjárt mondom mesét... Ne haragudj... De... miről meséljek?

Elgondolkodott.

— Mesélj a medvéről, amelyiknek levágták a lábát, — kérte Kotik. De aztán felsóhajtott. — Azt már tudom.

Holcssevnikov fején egy gondolat villant át. Hiszen az ő élete is olyan, mint valami megható, szép mese. És nem is volt olyan rég... tizenkét évvel ezelőtt történt... mikor mint szegény, ismeretlen művész, a kezdet nehézségeivel küzdve, gyámoltalanul csüggedten küzdött. Akkor hozta össze a sors Lidiával. Még egészen fiatal lányka volt, csodálatosan szép, okos, körülrajongott. És ő, a sorsüldözött még szeretni sem merete ezt a magasrendű lényt. Lidia hitt benne, hitt a tehetségében. Ő nyújtotta először kezét feléje. Mikor már belefáradva a sok küzdelembe, nyomorgásba, elvesztette reményét, erejét, gyöngéden, szeretettel közeledett feléje, erőt öntött belé, megvigasztalta... Most már ismerik a Holcssevnikov nevét az egész művelt világban, képei királyi palotákban függenek... akadémiai tag és az egyetlen, aki népszerű az ifjabb nemzedék körében is... Az anyagi sikerekről nem is beszélve... Bőséges kárpótlást adott a sors a nélkülözés éveikért.

El sem tudta volna képzelni a nyomor idején ezt a bőséget, ezt a nyugodt megelégedést, ezt a szép és boldog életet gyönyörű feleség, kedves kis fiu, gyöngéd barát mellett.

Már kést volt fejbene a mese.

— Hát hallgass ide, Kotik — kezdte és megsimogatta fia lágy, selymes haját. — Csak ne türelmetlenkedj. Hát élt egyszer, messzi országban egy király meg egy királyné.

— Gyermekeik nem voltak? — kérdezte Kotik.

— Dehogyan, hogyne lettek volna gyermekeik. De ne szólj közbe. Volt gyermekük annyi, hogy mikor a király szétosztotta a vagyonát köztük, a legkisebbnek semmi sem jutott. Se ruha, se ló, se ház, se szolga. Semmi... Hát mikor érezte a király, hogy közeledik a végső órája, magához hívatta fiait és azt mondta:

— Kedves gyermekeim, lehet, hogy nemsokára meghalok, azért akarok beszélni veletek. Szeretném kiválasztani közületek az örökösömet, a legméltóbbat arra, hogy a trónomon üljön... Tudjátok, hogy a királyságom határán van egy nagyon nagy, sűrű erdő. Az erdő közepén pedig egy márványpalota áll. Csak hogy oda eljutni nagyon nehéz. Megpróbálták azt már sokan, de egy sem jött vissza közülök. Veszedelem vadállatok ólálkodnak az emberre, az erdei nimfák becsalják a renetegbe, aki nem vigyáz magára, vagy mérges kigyó marja meg őket. De ti csak menjetek bátran előre. Ne hallgassatok az ijesztgetésekre, sem a bölcs tanácsokra, sem a csábító marasztgatásokra. Ti csak menjetek előre. A márványpalota kapujában három oroszánt láttok odaláncolva. Az egyiket úgy hívják Kételkedés, a másikat Szegénység, a harmadikat Irigység. Az oroszántok fülsiketítő ordítással fognak fogadni, de ti csak menjetek egyenesen tovább. A palotában, ezüst teremben, arany lábon, gyémánt-csillagos edényben szent tűz ég. Hallgassátok meg a szavam: amelyik közületek meggyújtja a maga fátyálját a szent tűznél és égő fátyálával jön haza, azé lesz az egész birodalom.

(Vége következik.)

